

GOLDEN APRICOT DAILY THE 6TH YEREVAN INTERNATIONAL FILM FESTIVAL
ԵՐԵՎԱՆԻ 6-ՐԴ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԻՆՓՈՒԱՏՈՒ

ՀՀ մշակույթի նախարարության անցակցությամբ

ՈՍԿԵ ԾԻՐԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

#4

16 հուլիսի,
2009
July 16
2009

**Խճճված
հարցազրույց
Հովհաննես
Չալսյանի հետ** **3**

**Սրցութային ֆիլմեր՝
Բրողվեյի
արխայազնը
Հանգիստ մնա
և հաշվիր մինչև
յոթը** **4**

**Հարցազրույց
Սերգեյ Սոլովյովի
հետ/Interview with
Sergey Solovyon** **5**

**Reviews of:
Prince of Broadway
Be Calm and Count
to Seven
Burma VJ** **6**

**Film of the Day:
Autumn**

**Interview Anahid
Nazarian** **7**

**Ինդոնեզացի Էդվին.
"I just called to say
I love you"**

**Indonesian Edwin
calls for love**

հինգշաբթի 16 հուլիսի / thursday july 16

<p>Մոսկվա կ/թ, կարմիր դահլիճ Moscow Cinema, Red Hall</p>	<p>Մոսկվա կ/թ, կապույտ դահլիճ Moscow Cinema, Blue Hall</p>	<p>Մոսկվա կ/թ, փոքր դահլիճ Moscow Cinema, Small Hall</p>	<p>Նաիրի կ/թ Nairi Cinema</p>	<p>Տիկնիկ. թատրոն, մեծ դահլիճ Pup. Theatre, Big Hall</p>	<p>Տիկնիկ. թատրոն, փոքր դահլիճ Pupt. Theatre, Small Hall</p>	<p>Նարեկացի Արվեստի Սրբոյն Naregatsi Art Center</p>
<p>10.00</p> <p>*Ռաչան սե շեր/ Black Dog Barking. Մ. Էր, Մ. Գորբաչ/Մ. Er, M. Gorbach, Tur, 90', DAB, L/Tur, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>10.00</p> <p>*Բրոդվեյի արքայազնը/ Prince of Broadway. Շ. Բեյքեր/S. Baker, USA, 100', FC, L/Eng</p> <p>12.00</p> <p>*Ջանգիտ մնա եւ հաշվի մինչեւ յոթը/ Be Calm and Count to Seven. Ռ. Լավաֆիուր/ R. Lavafipour, Irm, 89', FC, L/Farsi, Sbt/Eng</p>	<p>16.00</p> <p>Տիգրան Մանսուրյան/ Tigran Mansuryan. Հ. Համարձումյան/Հ. Hambardumyan, Arm, 26', MA, L/Arm, Sbt/Eng Արարում/Creation. Ա. Նազարյան/ A. Nazaryan, Arm, 45', MM, L/Arm, Sbt/Eng</p>	<p>10.00</p> <p>*Կալած/ Hesitation. Վ. Կարիմ-Մասիի/ V. Karim-Mashi, Irm, 90', AP, L/Farsi, Sbt/Eng, Arm</p> <p>12.00</p> <p>*Մեր աշխարհը/ A World of Our Own. Ֆ. Բալեզյան/ F. Balekdjian, Fra, 91', AP, L/Fr, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>12.00</p> <p>Ոգու հաղթանակը/ Triumph of the Spirit. Ռ. Մ. Յանգ/ R. M. Young, USA, 120'</p> <p>14.00</p> <p>*Վարպետության դաս՝ Անցեյ Կրակովսկի/ Master Class – Andrzej Krakowski</p>	<p>10.00</p> <p>*Անապատի հարսնացուները/ Desert Brides. Ա. Ուշպիչ/ A. Ushpiz, Irm, 90', DC, L/Hebr, Arab, Sbt/Eng</p> <p>12.00</p> <p>*Բիրմացի վիշեյը/ Burma VJ. Ա. Օստերգորդ/ A. Ostergaard, Dnk, 85', DC, L/Eng, Burmese, Sbt/Eng</p> <p>*Լոռյանն ականջ դնելով/ Listening to the Silences. Պ. Ֆլորես/ P. Flores, UK, 11', DC, L/Eng, Sbt/Eng</p>	<p>12.00</p> <p>*Վերջին սցենարը՝ Քոկոնիլին հիշելով/ The Last Script – Remembering Bunuel. Գ. Ուրբեսալի, Խ. Էսպադա/ G. Urresti, J. Espada, /Mex/Ger, 118', M, L/ Esp, Sbt/Eng, Arm</p>
<p>13.00</p> <p>Երիխով/ Jerichow. Ք. Փեյզոլ/ Ch. Petzold, Deu, 93', ODE, L/Germ, Tur, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>14.00</p> <p>Տղմուտ գետը/ Muddy River. Կ. Օգուրի/ K. Oguri, Jap, 105', R, L/Jap, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>18.00</p> <p>Աթոս լեռը/ Mount Athos. Է. Վիկեն/ E. Vickem, Fra, 52', AP, L/Fr, Sbt/Eng, Arm</p> <p>19.00</p> <p>Թեհրանը լուսանկարներում/ Tehran in Photographs. Ռ. Սաֆարյան/ R. Safarian, Irm, 54', AP, L/ Farsi, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>16.00</p> <p>Սահման/ Border. Հ. Խաչատրյան/ H. Khacharyan, Arm/Nld, 82', YP, No dialogue</p> <p>18.00</p> <p>Գյումրի/ Gyumri. Շեչիկովա/ J. Ševčíkova, Cze, 68', DC, L/Arm, Sbt/Eng</p>	<p>18.00</p> <p>Աշնան արեւ/ Autumn Sun. Բ. Հովհաննիսյան/ B. Hovhannisyany, Arm, 81', T, L/Arm</p>	<p>18.00</p> <p>Փողոց տոր եւ անուսնացի/ Cash & Marry. Ա. Գեորգյան/ A. Georgiev, USA/Mkd/Hrv/Aut, 76', DC, L/Multilingv, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>14.00</p> <p>Ավետիս/ Avetis. Ա. Մկրտչյան/ A. Mkrtchyan, Arm, 26', MA, L/Arm, Sbt/Eng</p>
<p>17.00</p> <p>Լինասանի օր/ Polish Day</p> <p>Խնկեղեղ/ Tatarak. Ա. Վալդա/ A. Wajda, Pol, 85', ODE, L/Pol, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>16.00</p> <p>Ջանգիտ մնա եւ հաշվի մինչեւ յոթը/ Be Calm and Count to Seven. Ռ. Լավաֆիուր/ R. Lavafipour, Irm, 89', FC, L/Farsi, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>20.00</p> <p>Տաքսի «Էլի լավ ա»/ Taxi "Chill Out". 10 ռեժիսոր/10 directors, Arm, 90', AP, L/Arm, Sbt/Eng</p>	<p>20.00</p> <p>Անցնում է մաշկի միջով/ Can Go Through Skin. Է. Ռոտ/ E. Rots, Nld, 94', ODE, L/Dutch, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>20.00</p> <p>Տիկնիկ/ The Doll. Գ. Գասպարյան/ G. Gasparyan, Arm, 15', MA, L/Arm</p>	<p>20.00</p> <p>Բիրմացի վիշեյը/ Burma VJ. Ա. Օստերգորդ/ A. Ostergaard, Dnk, 85', DC, L/Eng, Burmese, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>15.30</p> <p>Խավարի լույսը/ Light of Darkness. Հ. Միկայելյան/ H. Mikayelyan, Arm, 14', MA, L/Arm, Sbt/Eng</p>
<p>19.30</p> <p>Ջնձան/ Winepress. Բ. Հովհաննիսյան/ B. Hovhannisyany, Arm, 76', T, L/Arm, Sbt/Eng</p>	<p>18.00</p> <p>Բրոդվեյի արքայազնը/ Prince of Broadway. Շ. Բեյքեր/S. Baker, USA, 100', FC, L/Eng, Arm</p>	<p>22.00</p> <p>Դիմակահանդեսներ/ Masquerades. Լ. Սալեմ/ L. Salem, Dza/ Fra, 94', AN, L/Arab, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>22.00</p> <p>Պատերազմի օրը/ One Day in Europe. Մ. Յանգ/ R. M. Young, USA, 120'</p>	<p>20.00</p> <p>Տիկնիկ/ The Doll. Գ. Գասպարյան/ G. Gasparyan, Arm, 15', MA, L/Arm</p>	<p>20.00</p> <p>Բիրմացի վիշեյը/ Burma VJ. Ա. Օստերգորդ/ A. Ostergaard, Dnk, 85', DC, L/Eng, Burmese, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>17.00</p> <p>Ռաշտոնի հացը/ Bread of Rashtona. Շ. Սալեմ/ S. Saleh, Tjk, 26', MM, L/Kazakh, Sbt/Rus</p>
<p>22.00</p> <p>Տետրո/ Tetro. Ֆ. Կոպոլա/ F.-F. Coppola, USA/Ita/ Esp/Arg, 127', YP, L/Eng, Esp, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>20.30</p> <p>Աշուն/ Autumn. Օ. Ալբեր/ O. Alper, Tur, 106', FC, L/Tur, Geo, Arm, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>22.00</p> <p>Պատերազմի օրը/ One Day in Europe. Մ. Յանգ/ R. M. Young, USA, 120'</p>	<p>22.00</p> <p>Պատերազմի օրը/ One Day in Europe. Մ. Յանգ/ R. M. Young, USA, 120'</p>	<p>20.00</p> <p>Տիկնիկ/ The Doll. Գ. Գասպարյան/ G. Gasparyan, Arm, 15', MA, L/Arm</p>	<p>20.00</p> <p>Բիրմացի վիշեյը/ Burma VJ. Ա. Օստերգորդ/ A. Ostergaard, Dnk, 85', DC, L/Eng, Burmese, Sbt/Eng, Arm</p>	<p>19.00</p> <p>*Քարե արոտավայրեր/ Stone Pastures. Դ. Կոլման/ D. Coleman, Fin/Irl/UK, 65', MM, Sbt/Eng</p>

* - Without Armenian Translation/Ամենց հայերեն թարգմանություն	Den - Germany Dnk - Denmark Dza - Algeria Egy - Egypt Esp - Spain Fin - Finland Fra - France Gbr - UK Geo - Georgia Gtm - Guatemala Hrv - Croatia Hun - Hungary Bgr - Bulgaria Bol - Bolivia Can - Canada Chn - China Cmr - Cameroon Cze - Czech Republic	Jpn - Japan Kaz - Kazakhstan Kgy - Kyrgyzstan Kor - South Korea Lao - Laos Lbn - Lebanon Mex - Mexico Mkd - Macedonia Nld - Netherlands, The Pol - Poland Psc - Palestine Rom - Romania Rus - Russia Sgp - Singapore Srb - Serbia Svn - Slovenia Tjk - Tajikistan	Tur - Turkey Ukr - Ukraine USA OF - Բացման ֆիլմ/Opening film FC - Խաղարկային ֆիլմի մրցույթ/Feature Competition DC - Վավերացրված ֆիլմի մրցույթ/ Documentary Competition AP - Հայկական հասարակական/ Armenian Panorama DAB - Թեխնոլոգիայի ստանդարտի մրցույթ/ Across Borders	ODE - Մի օր երկրպագում/ One Day in Europe YP - Երևանյան պրեմիերա/ Yerevan Premier R - Ռեպրոդուկցիոն/ Retrospective T - Հարգանքի տոբո/ Tribute M - Վարպետների/ Masters MM - Մարզադաշտի լիգայի մրցույթ/ Margaret Mead Festival Program MA - Այլընտրանքային/ Made in Armenia CF - Փակման ֆիլմ/ Closing Film
---	--	---	---	---

ՈՍԿԵ ԾԻՐԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
Editor in chief: André Waardenburg

General supervising manager: Peter van Bueren

Coordinator Daily: Genofia Martirosyan

Journalists: Kees Driessen, Evrim Kaya, Ani Gharabaghtsyan, Karin Grigoryan, Nune Hakhverdyan, Raffi Movsisyan, Davit Vardazaryan

Translations: Murad Mkrtchyan

Photos: Karin Grigoryan, Gevorg Gasparyan

հեռահայաց ցուցադրություն

Կինոյի նվիրյալը

Քաղաքային Հովհաննիսյանի այն ռեժիսորներից էր, ում մասին ասում են՝ կինոյի նվիրյալ: Մասնագիտությամբ լինելով բանասեր ու լավ տիրապետող օտար լեզուների՝ նա իր կյանքը կապեց կինոյի հետ: Հովհաննիսյանը հայ կինո բերեց այն ինտելեկտուալ, խոհակալ երանգը, որը հետագայում բնորոշեց նրա ստեղծագործական ձեռագիրը: Նրա դերերուտը Ռուբեն Հովսեփյանի վիպակի հիման վրա նկարահանած «Հնձան» էր, շատ նուրբ ու գեղեցիկ մի ֆիլմ՝ հորը սպասող տղայի մասին: Հետագայում Քաղաքային Հովհաննիսյանը կարծես ամուր «դիպլոմ» Հրանտ Մաթևոսյանի արձակի՞ն գտնելով այն գեղարվեստական բանավիճակ, որի օգնությամբ լավ արձակը կարելի է ներկայացնել կինոյի լեզվով: Այդ բանավիճակը Քաղաքային Հովհաննիսյանի համար ցայտուն ազգային մտածողություն ունեցող հերոսների ներքին մենախոսությունն էր: Այդ հոգեբանական մտորումը սկզբունքով կատարեց «Աշուն արևը» ֆիլմը, ինչը հայկական կինոյում նորարարական ոճ համարվեց: Հայ հանդիսատեսը ծանոթ էր այդ վիպակին նաև թատերական ներկայացման շնորհիվ, որն ավելի ընդգծված կատակերգական տարրեր ուներ: Քաղաքային Հովհաննիսյանն ուզում էր լսել իր Աղունցին և թույլ էր տալիս նրան կարգի փոխանցել իր մտքերը, հակասական զգացմունքներն ու հույսերը՝ գրեթե առանց ավերորդ ռեժիսորական հնարքների ու միջամտության: Աղունցի երկարատև ու հուզական մենախոսու-

թյուն-ֆիլմը նկարահանվել էր Հրանտ Մաթևոսյանի հարազատ գյուղում, բանի որ ռեժիսորի համար վայրի ու միջավայրի հավաստիությունը շատ կարևոր էր: Ի դեպ հայրենի գյուղում նկարահանելու փաստն այդքան էլ դուր չէր եկել Հրանտ Մաթևոսյանին, ում համար վայրի կոնկրետությունն էական չէր: Գրողի և ռեժիսորի միջև հաճախ բուռն ստեղծագործական վեճեր էին ծագում, և վստահ կարելի էր ասել, որ հենց դրա շնորհիվ «Աշուն արևը» լավ ֆիլմ ստացվեց: Տեսադր, կրթական բարձրագույն ու պատկերաչափ շարք ձևեր բերելով, միշտ որոշակի բախման և «հաղթահարման» փուլեր պետք էր անցնել, այլապես չի ստանա իր կինոհամարժեքը:

Քաղաքային Հովհաննիսյանը կրթական ոլորտից նաև Հրանտ Մաթևոսյանի «Տերը» վիպակը, որտեղ իր լավագույն դերերից մեկը խաղաց Խորեն Հովհաննիսյանը: Նրա կերտած Ռուստոմը հաշվենկատ ու ցինիկ շրջապատից առանձնանում էր իր ազնվի ու կարծես հենց հողից ժառանգած մարտնչությամբ: Քաղաքային Հովհաննիսյանին նման հերոսներ էին հետաքրքիր:

■ Նույն շախմատային

«Աշուն արև», հուլիսի 16-ին, Տիկնիկային թատրոն, մեծ դահլիճ (18:00): «Հնձան», հուլիսի 16-ին, կ/թ «Մոսկվա», կարմիր դահլիճ (19:30):

երևանյան ռեժիսոր

Ֆրենսիսա Ֆորդ Կոռոլյա. սառը սարի անց

Ամերիկյան կինոյի վարպետ Ֆրենսիսա Ֆորդ Կոռոլյան ամենագիտա խառնվածքի տեր է և գտնում է, որ ինքն այն մարդկանցից է, ովքեր մի առաքելություն չէ, որ ունեն այս կյանքում: Հարկ է նշել, որ 70 ֆիլմի պրոդյուսեր, 30-ից ավելի ֆիլմի ռեժիսոր, 26 կինոնկարի սցենարիստ, դերասան և կոմպոզիտոր Կոռոլյանին մեծ համբավ բերողը միայն կինոն չէ. նա նաև շատ հայտնի գինեգործ է: Գինեգործությամբ սկսել է զբաղվել 1975-ից, և այսօր նրա գինեգործական ընկերությունն արտադրում է ավելի քան տասը տեսակի շատ հայտնի գինիներ:

1997 թվականին Կոռոլյան նկարահանեց «Բարեգործ» ֆիլմը, որից հետո տասը տարով («time out») վերջրեց: Անցյալ տարի «Ոսկե ծիրան» փառատոնը մեծ անակնկալ մատուցեց Կոռոլյանի արվեստի սիրահարներին՝ ցուցադրելով 68-ամյա ռեժիսորի «Տերիսապարտություն» ասանկերիստապարտություն» (գլխ. դերերում՝ Թիմ Ռոբ, Ալեքսանդրա Մարիա Լարա) կինոնկարը:

Եթե դուր ծանոթ էր Ֆորդ Կոռոլյանի արվեստին, ապա «Ոսկե ծիրան» վեցերորդ միջազգային կինոփառատոնի շրջանակներում ձեռք այս տարի էլ է մեծ անակնկալ սպասում. կայանալու է 70-ամյա վարպետի «Տերիսա» (գլխ. դերերում՝ Վինսենթ Գալլո, Մարիել Կերոլ, Կարմեն

Մաուրա) արվեստից ֆիլմի հայաստանյան պրեմիերան, իսկ եթե ծանոթ չէ, ապա համոզված եղեք, որ սա ամենապատիվն առիթն է նրա հետ ծանոթանալու համար:

«Տերիսա» պատմություն է երկու եղբայրների մասին, որոնցից մեկը փախչում է հորից, իսկ մյուսը ձեռնամուխ է լինում նրա որոնողական աշխատանքներին: Կինոնկարի նկատմամբ ՋԼՄ-ների և հեղինակավոր կինոփառատոնների հետաքրքրությունը կրկնապատկվեց, երբ 2007-ի սեպտեմբերի 26-ին զինված հանցագործները նկատման Կոռոլյանի՝ Արզնիստիսյանը գտնվող ստուդիան և գողացան համակարգիչը, որի մեջ պատկավոր էր ֆիլմի սցենարը: Ռեժիսորն ստիպված եղավ որոշակի փոփոխություններից հետո նկարահանել ֆիլմը: Այդպես օրինակ՝ Կարմեն Մաուրան, ով իսպանացի հայտնի ռեժիսոր Պեդրո Ալմոդոբարի սիրելի դերասանուհիներից է, փոխարինեց Խավիեր Բարրոնի հերոսին՝ հանդես գալով գրաքննադատի դերում: Ֆիլմի միջազգային պրեմիերան տեղի է ունեցել 2009-ի մայիսի 15-ին, Կաննի փառատոնում:

ԲՄ

«Տերիսա», Ֆ.-Ֆ. Կոռոլյա, ԱՄՆ/Իտալիա/Իսպանիա/Արգենտինա, հուլիսի 16-ին, կ/թ «Մոսկվա», կարմիր դահլիճ (22:00):

ժառանգի դեմքեր

Խճճված հարցազրույց Հովհաննես Պալսյանի հետ

Հովհաննես Գալստյանի «Խճճված զուգահեռներ» ֆիլմի անդրանկի դիտումը տեղի է ունեցել հունիսի 23-ին Մոսկվայի միջազգային 31-րդ կինոփառատոնի շրջանակներում, որտեղ ընդգրկված էր «Հեռանկարներ» մրցութային անվանակարգում: «Խճճված զուգահեռներ» ներկայացված է «Ոսկե ծիրանի» միջազգային խաղարկային ֆիլմերի մրցութային ծրագրում, որի շրջանակներում էլ կկայանա կինոնկարի հայաստանյան պրեմիերան:

– Հովհաննես, ֆիլմի նկարահանումները տեղի են ունեցել 6 տարի, ինչն էլ դա պայմանավորված:

– Ասում, որ վեց տարի տեղի է ողջ ստեղծագործական պրոցեսը՝ սցենարի մշակումից մինչև ֆիլմի ավարտը: Իսկ նկարահանումներն սկսել են 2005 թվականից: Սկզբում որոշել էի ֆիլմը նկարահանել շատ փոքր բյուջեով: Այդ ժամանակ հավատում էի, որ հնարավոր է: Մտադիր էի նորվեգական տեսարանները նկարահանել Գլիխթանում, տեղի դերասանների հետ, բայց հետո հասկացա, որ այդօրինակ կինոնկարի համար անհրաժեշտ է մեծ գումար: Ուստի ժամանակ առ ժամանակ նկարահանումները դադարեցնում էի և, իբրև պրոդյուսեր, փորձում գումար հայթայթել: Չձգված ողջ պատճառը միջոցների պակասն էր: Իսկ ընդհանուր առմամբ եղել է նկարահանման ընդամենը 52 օր:

– Ֆիլմի պրեմիերան ի սկզբանե էիք նախատեսել Ռուսաստանում անցկացնել:

– Ոչ, պատահաբար ստացվեց, պարզապես մտադիր էի պրեմիերան ինչ-որ հեղինակավոր փառատոնով սկսել: Մենք Կաննի փառատոնին մասնակցելու հայտ ներկայացրեցինք, բայց չհասցրեցինք ֆիլմն իրենց նախաշաժ ժամկետում ավարտել: Եվ երբ հրավեր ստացանք Մոսկվայի միջազգային կինոփառատոնից, որոշեցինք մասնակցել: Չնայած նա կարծում են, որ ֆիլմն առավել չափով կարողացի հանդիսատեսի համար է:

– Ժապավենը ինչպիսի ընդունելության արժանացավ Մոսկվայի հանդիսատեսի կողմից:

– Մոսկվայում հանդիսատեսն առավել սառն է, վերաբերված, բայց ինձ թվում է՝ հաջողվեց նրան էնդինդակ դաշտ տեղափոխել: Ֆիլմին ջերմ ծափահարություններ շնայվեցին, և երկ-

րորդ ցուցադրության ժամանակ էլ դահլիճն առաջինի պես լեցուն էր: Ջերմ էր նաև մամուլի վերաբերմունքը:

– Եթե չեմ սխալվում՝ ֆիլմը դուրս է եկել ռուսական կինոկարծույց:

– Այո: Պիտի փաստեն, որ հետխորհրդային և ոչ մի հայկական ֆիլմ ռուսական կինոկարծույց չէր մտել, «Խճճված զուգահեռները» այդ առումով առաջինն է:

– Հովհաննես, Քիչտո՞՞ Ջանուսին ինչ կապ ունի ֆիլմի հետ:

– Նա ֆիլմի խորհրդատուն էր: Ջանուսին իր հարուստ փորձով կարողացավ մեզ շատ հարցերում օգնել: Հատկապես՝ սցենարի, պատմի կառուցման ընթացքում: Թեև շատ հարցերում նա նրա հետ չէի համաձայնում, այնուամենայնիվ վստահաբար կարող եմ ասել, որ իբրև ստեղծագործող՝ նա ազատ եմ եղել, հաղթանակ էլ է ազատ կինոն:

– Իսկ մյուս կողմերը (Ֆրանսիա, Նորվեգիա) գնն են արդյունքից:

– Նորվեգական կողմը շատ գոհ էր, ինչը չեմ կարող ասել ֆրանսիական մասին: Նրանք ֆիլմն ուզում էին տեսնել այնպիսին, ինչպիսին իրենք էին պատկերացնում: Բայց ես չէի կարող իմ պատկերացումներն անտեսել. ի վերջո սա իմ ֆիլմն է:

– Ինչն սպասումներ ունեց հայ հանդիսատեսից:

– Հայ հանդիսատեսը մի քիչ կամավոր է: Ինձ համար շատ կարևոր է, որ ֆիլմն իր մարտնչի հորում ընդունվի, սիրվի: Եթե՞ ոչ, շատ չեմ հուսահատվի և պատճառը կփորձեմ փնտրել իմ աշխատանքի մեջ:

■ Բաֆֆի Մովսիսյան

խաղարկային ֆիլմերի մրցույթ

Համեմակյան աշուն Գույները

Օգրան Ալիերը հայ հանդիսատեսին առաջին անգամ ներկայացավ 2000 թվականին «Մասնավոր հայացք» կինոփառատոնի ընթացքում ցուցադրված իր առաջին «Մոմի» կարճամետրաժ կինոֆիլմով: Այնուհետ ծնունդով արդվիցի սկանալ բեմադրիչը ներկայացրել էր իրեն բացառապես թուրքական կինոյում մինչ այդ երբևէ չարտացոլված համընկերների՝ իսլամացած հայերի էթնիկ խմբի միջավայրը: Մարդանական պատմվածքի ջերմությամբ օժտված այդ փոքր կտավի կինոերկը հույս էր ներշնչում, որ կինո է մուտք գործել խոստումնալի մի բեմադրիչ:

Այս տարի «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնին ներկայացրած իր առաջին լիամետրաժ «Աշուն» ֆիլմով Օգրան Ալիերը միանգամայն արդարացից պատվերներ էր ստանում: Արդեն գործ ունենր որոշակի փորձառություն ունեցող բեմադրիչի հասուն աշխատանքի հետ: «Աշուն» արդեն իսկ մի քանի հեղինակավոր մրցանակների է արժանացել տարբեր միջազգային կինոփառատոններում և շարունակում է հաջողությամբ ցուցադրվել աշխարհում:

Ֆիլմի հերոսը Յուսուֆը (ղերակատար՝ Օնուր Մալլաթ), համընկերի երիտասարդ է: Մտամբույուն մասնակցած լինելով ուսանողական խորությունների նա դատապարտվում է երկարատև ազատազրկման: Իր կյանքի լավագույն տարիներն անցկացրել է բանտում, քանի որ «տղիպիզով է ուզել»: Արդյունքում ստանում է թորերի հիվանդություն և ժամկետային շտապաօգնություն տալու փոխարեն բացակայությունից հետո վերադառնում է տուն: Նրան սպասում է

միայն ծեր և հիվանդ մայրը, որի միակ փափագը որդուն երջանիկ ամուսնության հասցնելն է: Յուսուֆի համար տասը տարի շարունակ աշխարհը բանտի պատուհանն էր: Աշխարհը նրա համար շարունակում է մի «փանջար» մնալ նաև սեփական տանը, քանի որ գամվում է անկողնում և պատուհանից է տեսնում տերևաբախը, կռաչող ագռավին, անձրևը... Մտացած հոգեկոտոր և ֆիզիկական տկարությունը իր համար աննպաստ ժամանակն ու հանգամանքները կտորում են հեղուկ: Բեմադրիչը չի հերքացրել Յուսուֆին, ինչ օժտել անգամ համակերպի արտաբերումով: Նա բնավ մեր ժամանակների հերոսը չէ: Անգամ ի վի-

ճակի չէ ֆիզիկական սիրտ: Հանդիպումը մարմնավաճառ վրացուհի Էլայի (ղերակատար՝ Մեգի Կորալան) հետ նրա համար գրեթե ոչինչ չի նշանակում, մինչդեռ վերջինս հոգեկան վերափոխման է ենթարկվում և վերադառնում է հայրենիք: Էլան նույնպես յուրատեսակ մի դժբախտ է, ինչպես Յուսուֆը և աշունային աշխարհի մյուս հերոսները: Նրանց գոյությունը լավ կյանքի շարունակական սպասում է, որը չի գալիս:

Իր բնական, հանդարտ պատմությամբ, ստատիկ կարեւորելով, կյանքի ճշմարիտ պատկերմամբ «Աշունը» վավերագրական կինոյի տպավորություն է թողնում: Մասնավորապես որ դերակատար-

ներից ոմանը պրոֆեսիոնալ դերասաններ չեն (առաջին հերթին նկատի ունենք Հանընի բարբառով խոսող Յուսուֆի մորը): Վավերականության տպավորությունը խորացնում են նաև կինոկարում մտածված 2000 թվականին Մտամբույուն կոտորված ուսանողական խորությունների կրոնիկայի կարգերը:

Թվում է ֆիլմում չկա որևէ չնտածված կարգ: Բնությունը գործող անն է: Կանային մեջ թաղված գյուղի գույները հետզհետե պայծառանում են, սակայն դա թախտոտ պայծառություն է: Աշուն խորանալուն գուգախե սրվում է հիվանդի ֆիզիկական և հոգեկան վիճակը, և ծնունդ գալուց հետո վերջանում է հերոսի կյանքը և ֆիլմը:

Իսկ հայ հանդիսատեսն առանց հուզմունքի չի կարող հետևել «Աշունը» ֆիլմում պատկերվող միջավայրին, Սև ծովի հարավարևելյան ափին գտնվող երբեմնի հայրենակ Համամաշեն գավառակի բնությունը և մարդկանց՝ իր պրոմեթեոսի, սակայն կրոնափոխ հայրենակիցներին, հասկանալու նրա դժվարըմբռնելի բարբառից շատ բաներ ու արտահայտություններ և ի դեմս նրա ծոցից կած Օգրան Ալիերի՝ ճանաչել իր ցեղի գեղարվեստական կարողությունները կրող ևս մեկ տաղանդավոր գավառի, որի արվեստը թուրքական արդի կինոյում արդեն իսկ չեն վարանում կրչել «ափերյան»...

■ Սուրվի Բախչինյան

«Աշուն», Օ. Ալիեր, Թուրքիա, հուլիսի 16-ին, կ/թ «Մոսկվա», կապույտ դահլիճ (20:30):

Արբանյան ու արբայագները՝ մեծ ֆաղաֆում

Ամերիկացի կինոռեժիսոր ու սցենարիստ Շոն Բեյքերն իր «Բրոդվեյի արբայագը» ֆիլմը նվիրել է հարազատ Նյու Յորքին: Բազմազգյուն ու հսկա այդ մեգապոլիսում մարդիկ գտնում են մի անկյուն, որտեղ իրենց բոլորն են հյուսում, երեխաներն են փորձում վաստակել համապատասխան հասցը, թեև ոչ միշտ է դա հնարավոր անել ազնիվ ճանապարհով: Մի խոսքով՝ պատվում են կյանքի հոսանքի մեջ: Այս ֆիլմի հերոս սևամորթ Լարքին, առաջին հայացքից երջանիկ չի թվում, մանավանդ, որ նրա երբեմնի ընկերակիցներից մեկն անապատախորճ նրան է հանձնում փորքիկ որդուն ու հետանում: Լարքին ստիպված է ենթարկվել իր որդու հետ ապրել, սկզբում՝ մեծ դժվարությամբ, սակայն դանդաղորեն կապվելով նրա հետ: Նյու Յորքի անհրապարտ գեղանկարչները, ԱՄՆ ապօրինի գաղթած Լարքիի անհասկանալի կարգապահակը, ծածուկ ու օրենքից դուրս գործող հագուստի խախտիչը, որտեղ վաճառող է աշխատում Լարքին, երկխոսի հետ կապված խնդիրները՝ այս ամենը կազմում են ֆիլմի երբեք կյանքը: Սակայն «Բրոդվեյի արբայագը» ֆիլմը ծանր տղիպական դրամա չէ, այլ բերյուղ երկրի» չեն մարդկությունների մասին: Եվ այդ ջերմությունը հիմնականում հորդում է ֆիլմի մեկ այլ հերոսի՝ իբրանականապ Լեոնի կերպարից, ում

պատկանում է կերպ «Գուշի» և «Պրադա» առաջարկող խառնուրդ: Այդ դերը ֆիլմում կատարել է հայազգի դերասան Կարեն Կարազույանը: Լեոնի համար ընտանիքը շատ կարևոր է, և նա ամեն գնով ձգտում է փրկել իր փրկվող ամուսնությունն ու թմրամոլ կնոջը: Նաև փորձում է Լարքիի համար հեմարան դառնալ: Եվ երբ ֆիլմի ավարտին արդեն իրար հետ հաշտված Լարքին ու որդին ԴՆԹ-ի թեստ են հանձնում՝ պարզելու համար իրենց գենետիկական կապը, Լեոնն այդ կապը փաստող (կամ էլ մերժող) փաստաթուղթը չի ի վստիկանում Լարքիին ցույց տալ: Ի՞նչ նշանակություն ունի գենը, եթե արդեն հայր ու որդի գտել են իրար ու մի ընտանիք են կազմել: «Դու ես հայրը» պնդումը սրտից է թխել, և որե՛նք արդեն ճշմարիտ է: Իսկ Պրինս անունով տղան այլևս միայնակ չի լինի բարե ջունգլիներ հիշեցնող հսկա քաղաքում, որի գործ փորոցներում ու բանավայրեր հիշեցնող սենյակներում միշտ տեղ է գտնում ժամանակի զգացմունքները:

■ Նունե Զախվերյան

«Բրոդվեյի արբայագը», Շ. Բեյքեր, ԱՄՆ, հուլիսի 16-ին, կ/թ «Մոսկվա», կապույտ դահլիճ (10:00, 18:00):

Երբ վերադառնում են ծովում կորածները

Երբ կանգնած են ծովի մոտ, ծովը կապույտ է և երբեմն՝ կանաչ: Բայց կա ևս մեկ գույն, որ կարող են տեսնել միայն այն մարդիկ, ովքեր...

Իրանցի ռեժիսոր Բասթին Լավաֆիփուրի «Հանգիստ մնա և հաշվիր մինչև յոթը» ժապավենը հենց այն մարդկանց պատմությունն է, ովքեր տեսնում են ծովի «ուրիշ» գույնը: Ֆիլմի հերոսներն Իրանի հարավի բնակիչներն են, որոնց համար ծովը ապրուստի միջոց է. այդ մարդիկ ուրիշներին օգնում են մաքսանեց ճանապարհով կտրել-անցնել ծովը: Ոմանց դեպքում նախաձեռնությունն այնքան էլ հաջող ընթացք չի ունենում: Այս ֆիլմում պատմումը զարգացվում է երկու հիմնական պոետիկային գծով. մեկում մանկահասակ որդի որդուն է ծովում անհետ կորած հորը, մյուսում պատմվում է հարսանիքի հաջող օրն ամուսնու կողմից լքված կնոջ մասին: Նրանց կապող օղակը մի տղամարդ է, որի միջոցով աղջիկը հույս ունի հեռանալ երկրից, իսկ տղան՝ գտնել հորը: Բացի սրանից, հանդիսատեսի ուշադրությունը իրենց վրա են սևեռում առանձին, ընդհանուր գծի հետ կապ չունեցող, բայց բարձրաճաշակ նկարահանված տեսարաններ ու նույնիսկ վայրկենական դրվագներ, ինչպես՝ արտագոյանքով ծիսացող ջուրը, որի ֆոնին կինոդիտողը հավատում է տեղաբնիկների կողմից բարձրաճաշակի հետևյալ հավատարիք-խոսքին. «...ծովում կորածը վերադառնում է միայն այն ժամանակ, երբ ամենը անճանալիությունը ջրում է չորացած ծառը, երբ ծառն էլ իր մեջ ներհող կյանքը փոխանցում է առափնյա քամուն, իսկ քամին՝ հասցնում ծովում կորած մարդուն»:

■ Դավիթ Վարդազարյան

«Հանգիստ մնա և հաշվիր մինչև յոթը», Բ. Լավաֆիփուր, Իրան, հուլիսի 16-ին, կ/թ «Մոսկվա», կապույտ դահլիճ (12:00, 16:00):

վավերագրական ֆիլմերի մրցույթ

Ժառավենները չեն այրվում

Դանիացի ռեժիսոր Անդրեա Օսթերգորդի «Բիրնացի վիջերը. ռեպորտաժ փակ երկրից» փաստագրական աշխատանքը կիրոպագու հայացք է առկա երկրի, որտեղ արևմտյան ընկալմամբ «դեմոկրատիայի դեֆիցիտ» է: Հեղինակային ներկայությունը հասկանալի է նվազագույնի, քանի որ պատմողը տրվում է սահմանակարգի տվյալ դեպքում Բիրնացի տեսարանագրողների միջոցով: Վերջիններս իրենց ուժերով փորձում են հավաստել «մամուլը 4-րդ իշխանություն է» խոսքի ճշմարտացիությունը իրենց երկրում, որտեղ արդեն 40 տարի կա միայն մեկ իրական իշխանություն՝ «գեներալներին»: Տեղեկատվական պատերազմում հաղթում է հենց այդ իշխանությունը: Ընդդիմության դիրքերում հայտնված լրագրողները, սակայն, պայքարում են մինչև վերջ և նրանց հաջողվում է սեփական գրկանքների, սարսափի ու նույնիսկ կյանքի գնով աշխարհին ներկայացնել բաց, նույնիսկ չափազանց բաց ռեպորտաժ Բիրնացի պես փակ երկրից: Ոճավորված նկարահանմանը՝ զուգարկալի իրական տեսանկյունի հետ, և լրագրողական օպերատիվության անկախությունը միայն ուժեղացնում են այս ֆիլմից տպավորությունները:

■ Դավիթ Վարդազարյան

«Բիրնացի վիջերը. ռեպորտաժ փակ երկրից», Ա. Օսթերգորդ, Բիրնա, հուլիսի 16-ին, Տիբեթի կային թատրոն, փոքր դահլիճ (12:00, 20:00):

Sergey Solovyov

Կինոսեփար Սերգեյ Սոլովյովը վստահ է, որ բոլոր մարդիկ նույն խնդրից են ստեղծված: «Պուշկինը, Տոլստոյն ու մերօրյա «պենզով» շփվող երիտասարդները, պիտոներական ճամբարներն ու անդերգրաստեղծային ժողովրդային համար նույն հարթության վրա են: Այսինքն՝ մեր դարի ամբողջական «շնչող» պատկերն են կազմում: Սոլովյովն ասում է, որ չի հասկանում ինչ է բարսինգը, և միշտ աշխատում է այն մարդկանց հետ, ում սիրում է: Այդ մարդիկ նկարահանվել են նաև նրա նոր «2- Անաս-2» և «Աննա Կարենինա» ֆիլմերում, որոնք ցուցադրվեցին Երևանում:

– Այդ ֆիլմերը Գուր շատ երկար էիք նկարահանում: Գա հասնո՞վ է Ձեր ոճին:

– Իրականում ես շատ արագ եմ աշխատում: Համոզված եմ, որ կինոն հենց օդից, ոչնչից է ծնվում: Թախտու, ձգձգված ու հոգին մաշող մտադրացումները միայն խանգարում են կինոյին: Կան սցենարներ, որոնք ես ընդամենը մեկ օրում եմ գրել, առավոտյան որոշեցի գրել, իսկ երեկոյան արդեն ավարտեցի: Ատում եմ այն խոսակցությունները, կրք բեռնաբար ասում է՝ «ո», որքան դժվար էր աշխատելը: Եթե դժվար է, գնա ուրիշ հեշտ գործով զբաղվի: Կարող ես խնդ, կամ մի այլ բան անել: Կինոն նորակայում է, որը ոչ մի կապ չունի բարդ մտադրացումների հետ: Գիտե՞ք՝ ինչից է ծնվել «Աննա Կարենինան»: Կանացի մի մագափնցից: Տոլստոյի մոտ հյուր է եկել Պուշկինի դուստրը, և Տոլստոյը, նախկինում նրա պարսնոցի մի մագափնցին, հասկացել է, որ այլևս ոչ մի այլ բանի մասին մտածելու ունակ չէ: Հետո 150 անգամ կարդալով Պուշկինի «Հյուրերը հավաքվում էին ամառանոցում» ֆրագը, որոշել է գրել է «Աննա Կարենինան»: Այդտեղ ոչ մի գաղափարական տատապանք չկա:

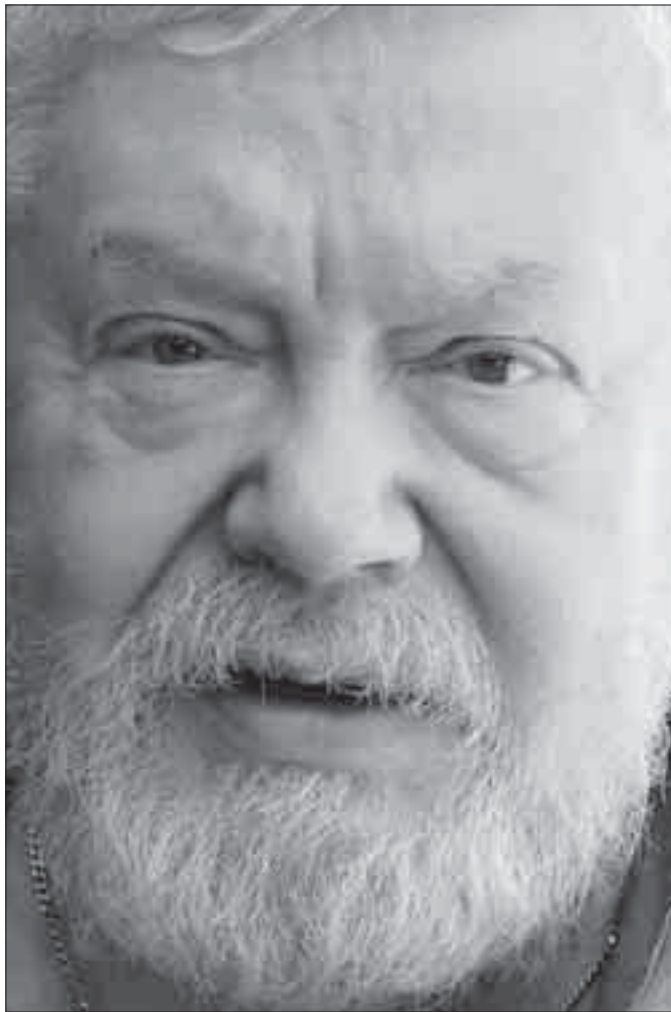
– Ձեր ստեղծած Աննա Կարենինան ինչպիսին է:

– Շատերն են կարծում, որ նա սարսափելի այլանդակ կին է, որը կործանեց և իր, և իր երեխայի կյանքը: Բայց ես միշտ հակասակ կարծիքն ունեմ. կարծում եմ, որ նա իդեալական կին է: Դա ընկալելու համար մեզ խանգարում է բոլոր հերոսներին «պլյուս» կամ «մինուս» նշանով որակավորելու ցանկությունը: Դա անհաստ գործ է, քանի որ այդ վեպը բացարձակ ռեալություն է, իսկ ռեալ կյանքում լավ ու վատ մարդիկ չեն լինում: Երբեք պարզապես մարդիկ են: Ես ուրախ կլինեի ասել, որ իմ ֆիլմի գեղարվեստը եզակի է, բայց այդպես չէ:

– Նկատելի է, որ շատ ռեժիսորներ ֆիլմեր են անում հատուկ փաստաթղթերի համար: Հիմնականում դրանք ձգձգված, դեպրեսիվ ու ինտելեկտուալ համարվելու հավակնություն ունեն:

– Փաստաթուղթային ֆիլմերը մեծամասամբ «մահացած» ու ձանձրալի են, և հաստատ երբեք ոչ մեկին պետք չեն լինելու: Պսևդոփոստելոստայ կինոն առաջին հերթին հենց նրա ստեղծողի ուղեղն է «վզանում», իսկ հետո՝ արդեն հանդիսատեսին: Եվ եթե ֆիլմ ստեղծելով ուզում ես բոլորին ցույց տալ, որ ասենք՝ ջուրը ոչ թե հեղուկ է, այլ կարծր գնձված, ուրեմն ապարդյուն կվատնես և թո, և հանդիսատեսի ժամանակը, քանի որ ստիպված ես լինելու ջրի կարծրությունն ապագայուց մի ամբողջ համակարգ կործանել: Բոլոր ժամանակներում էլ գնահատվում է ֆիլմի գեղարվեստական և էթերալեկտրական, որը միավորում է աշխարհում ապրող բոլոր մարդկանց: Եվ խնդիրն այն չէ, որ փաստաթուղթը «կարվի» են կյանքից, կարծում եմ, հակասակ պատկերն է. փաստաթուղթը դառնում են տանջված կինոհամակարգի մի մասը: Ինտելեկտուալ լինելու մրուցը հատուկ է ժամանակակից կինոյին: Ես, օրինակ, դժվարանում եմ պատկերացնելու, որ ժամանակակից փաստաթուղթում կարող է հանդիսատեսը հայտնվել Չարլի Չապլինը: Բոլորը նրան տեսնելով կասեն՝ ո՞վ է այս սպորշը, որ փաստում է եկել իր ձեռնարկայով ու ծիծաղելի բեղերով:

– Արդյո՞ք կարելի է եզրակացնել, որ ֆիլմ

նկարահանելիս պետք է հաշվի առնել հանդիսատեսի պահանջները:

– Կարևորը, որ ֆիլմ նկարահանող մարդիկ լքորեն ու անկեղծորեն բավարարեն իրենց սևափայլ գեղարվեստական պահանջները: Մարազն է, կրք ասում են, որ բավարարում են հանդիսատեսի պահանջները: Ո՞վ կարող է ասել, թե հանդիսատեսն ինչ է ուզում: Հանդիսատեսը քեզ անծանոթ միլիոնավոր մարդիկ են, և միայն աստանան գիտե՞ք՝ իր նրանք կինոյից ինչ են պատում: Հանդիսատեսի հետ շփվելու միակ միջոցը՝ ազնվորեն ինքը թո մասին խոսելն է: Եթե իրոք թո մասին ես նկարահանում, կարող ես վստահ լինել, ու միլիոնների միջոց կգտնվեն ամենալավ 10 հազար մարդիկ, ովքեր քեզ նման են մտածում: Անա և աննը:

– Իսկ փաստաթուղթում հարթելը կարևոր է:

– Երիտասարդների համար կարևոր է: Երբ Վենետիկում Էմիր Կուստուրիցան «Ուսկն աշուժ» ստացավ, նրա կյանքը լիովին փոխվեց: Այդ ժամանակ նա բաժնակում էր ծառայում, և երբ իր դերաստային ֆիլմը հայտնեց, բոլորը սեւան, որ Կուստուրիցան ոչ թե գոգարանակոնք մարդող անպիտան ապուշ է, այլ՝ բացառիկ ռեժիսոր: Մենք բոլորը էլ լրիվ «մերկ» ենք փաստաթուղթ գալիս և սրտի խորքում ինչ-որ բանով առանձնանալու հույս ենք փայլախառնում:

– Գուր նաև մեծամարտերի գիրք էր գրել: Կինոն Ձեզ չի բավարարում:

– Ես սկսել եմ գրել՝ ցանկանալով հիշեցնել այսօրվա ուսանողներին, թե ինչպիսի ուղիկալ մարդիկ են ապրել իրենցից առաջ և ինչ ուղիկալ կինոն է մեզ ժառանգել: Գիտե՞ք, հիմա մի ուսանողներից շատերը չեն ճանաչում սովետական կինոն:

■ Նունե Հակվերդյան

Who is Anna Karenina in your film?

Many people think that she is a terrible monster who destroyed her and her child's lives. But I think differently. I think she was an ideal woman. It is our desire to give the characters positive or negative grades that impedes us to realize it. It is a meaningless job because Tolstoy's novel is an absolute reality, in which there are no good or bad people. There are just people. I would be happy to say that my film's idea is unique, but it is not so.

Many directors make films for festivals only, and they are protracted, depressive and pretending to be intellectual films.

Such films are usually 'dead' films; they are tedious and tiresome and no one is interested in them after the festival is over. Pseudo-intellectual cinema is brainwashing its director in the first place and then the audience. And if you make a film to show that water is not liquid, but a solid substance then you will only waste your and the audience's time since you will have to invent a system to prove that water is indeed a solid substance. What has been always appreciated is the artistic energy of the film that unites all the peoples of the world. The problem is not that festivals are separated from life. I think the opposite is true: festivals are becoming part of an exhausted film system. The desire to be intellectual that has become a trend is typical of contemporary cinema culture. I cannot imagine when a new Charlie Chaplin may appear at a film festival. And if he does, everyone would say: who is this idiot with his stick and funny moustache?

Digital technologies have made film making a much easier process. Can we expect future films to be shot by cell phones or amateur cameras?

The future of cinema will be very diverse. One will be able to watch it on its phone's screen, on a big screen or Internet. A computer is enough for me to watch *Mirror*, shot by my favorite director Andrei Tarkovsky. But on the other hand I saw some films in the USA shot in the new 3D format and that made me sure that these films may have an unimaginable influence. What is important is that film makers should be serious and frank in satisfying their artistic demands. It is absurd when some directors justify themselves by saying they want to satisfy the audience's demands. Who can say what the audience care about? The audience is millions of people and only devil knows what they expect from a film. The only way to communicate with the audience is to speak frankly about yourself. If your film is indeed about yourself you may be sure that out of millions there will be at least 10,000 people who think like you. That is all.

Is it important to win prizes at festivals?

It is important for young directors. The Golden Lion at Venice festival has completely changed Emil Kusturica's life. He was having his military service at that time and when his debut film won, everyone saw that Kusturica is not a toilet washing idiot, but an exclusive film director. We all come to festivals 'naked', cherishing deep in our heart the hope to be different from the others.

You have written a book of memoirs. Does cinema does not give you complete satisfaction?

I began writing my memoirs, wishing to remind today's students what kind of unique people lived before them and what a unique cinema they have left behind them. Many of my students have no idea about the Soviet cinema.

You said you are going to shoot a film to be called Classmates. Does it have anything to do with the same name Internet social networking website?

No. It is a simple story, written by one of my students who wanted to make a film based on it. He brought a 4-page story and told me he wanted to create a 'profound' work. I told him I could shoot the film and he plays the leading part.

■ Nune Hakverdyan

Famous Russian film director Sergey Solovyov believes that all people are made of the same kidney. For him Alexander Pushkin and Leo Tolstoy, young people speaking today's slang and underground rock musicians are all on the same plane, representing the full and 'breathing' image of the century. Solovyov says he does not need casting, because he always works with people he loves. These people were involved in the making of his two latest movies: Anna Karenina and Assa-2, which are shown at the 6th Golden Apricot Film Festival in Yerevan.

It took you years to make both films. Is it typical of your working method?

As a matter of fact I work very quickly. I believe that a film is born from the air, from nothing. Melancholic ideas exhausting one's soul only impede film making. Some of my scenarios were written in one day; I decided to write one in the morning and in the evening I was over with it. I hate when directors say 'O, it was so difficult to make this film.' If making film is a difficult job, then go and find another, easier one. You can get a little drunk or do something else as film making is a joyous process that has nothing to do with intricate or complicated ideas. Do you know what pushed Leo Tolstoy to write *Anna Karenina*? A lock of women's hair. Pushkin's daughter went to see him and looking at a lock on her neck he realized that he was unable to think about anything else. Then rereading a phrase from a work by Pushkin 'The guests were gathering at the summer house,' he decided to write *Anna Karenina*.

feature competition

Dreaming of Ronaldinho

'The color of the sea when you stand by it is sometimes blue, sometimes green, but there is another color too: the one that can be seen only by those who are lost at sea. But they never return to say what color the raging sea is.' These opening words set the atmosphere of the first feature film by Ramtin Lavafipour. Just like the Italian neorealist film makers of the past and his Iranian fellow directors Abbas Kiarostami and Jafar Panahi, Lavafipour works with amateur actors and shot his film on real locations. He based *Be Calm and Count to Seven*—which won a Tiger Award at the Rotterdam Film Festival earlier this year—on an incident he witnessed himself.

Motu is a teenage boy living in a remote fishing village somewhere in southern Iran. As there are no more fish in the sea, the whole village lives from smuggling goods—and sometimes people too. Every now and again, big mysterious packages jump out of the sea and are hidden by the locals before being smuggled further.

Motu's father left the village a few days ago

but there is no message from him yet. Motu earns money and takes care of his mother and sister in anticipation of his father's return. He spends a lot of time playing football and dreams of becoming as rich and as famous as Ronaldinho. He also becomes friendly with the smugglers' middleman, to whom he proposes doing serious business when his father has still not come back...

The film is in the style of social realism, with dynamic camera work and a strong sense of local atmosphere. Lavafipour explained in an interview that he's very fond of "cinema that springs to life directly from real life". His powerful debut film is a sensitive reflection of the changes in a small fishing village as it moves from a traditional way of life towards today's fast consumer society.

SB

Be Calm and Count to Seven (Ramtin Lavafipour, Iran, 2008). July 16: Moscow Cinema, Blue Hall (12.00 & 16.00).

One man and a baby

Director Sean Baker said in an interview he wants to "put a human face on people that normally do not get focused on in films and media". His third film, filmed in a documentary style, is set in a clandestine universe - the parallel world of fake clothes and accessories that exists in Manhattan. In a rundown neighborhood of discount stores, illegal immigrant Lucky walks the streets and desperately tries to persuade fashion lovers to go into a shop owned by Levon (Karren Karagulian), an immigrant from Armenian-Lebanese descent. There, a secret door opens onto a room full of fake sports goods, T-shirts and handbags. Police are a constant threat; Levon is always in close contact with someone outside. If the police approach his shop, he will get an immediate warning.

The trouble starts when Lucky's ex girlfriend Linda comes by and drops off her infant son. "He's yours", she tells him, asking Lucky to take care of the boy for two weeks before she quickly disappears, leaving a helpless Lucky behind. Can he take care of the 18 months old baby? Is it really his? And what will his current girlfriend think of all this? Shop owner Levon has his troubles too. Although he is living a luxurious lifestyle, with a beautifully decorated house and plenty of money, much to his dismay his young wife works as a dancer in a nightclub and hardly comes home at a decent time. She confesses she married him so he could get a green card and stay legally in the United States. But she doesn't love him (anymore) and wants to leave him.

Director Sean Baker, who also co-wrote the script, worked with his (largely) non-professional

actors in improvisations before he shot *Prince of Broadway*. Some of their dialogue from these improvisations is heard in the film. Although authentic, the many repeated curses and streetwise language can be a bit tiresome after a while, just as the amateurish acting isn't always convincing. Luckily Lucky's charm works not only wonders on his son, but also on the audience.

AW

Prince of Broadway (Sean Baker, USA, 2008). July 16: Moscow Cinema, Blue Hall (10.00 & 18.00);

documentary competition

Forbidden images

When in 2007 the Buddhist monks of Burma took to the streets, there was genuine hope that the dictatorial military regime might crumble. We now know this didn't happen. The junta is still in power, and opposition leader Aung San Suu Kyi is still under house arrest.

We also know how this peaceful uprising was violently suppressed, thanks to a small number of underground video journalists, called the Democratic Voice of Burma (DVB). They were a courageous group of resistance fighters, armed not with guns but with light-weight digital cameras. They hid their cameras under their arms or in bags and go out into the streets. Images were smuggled out of the country to the DVB headquarters in Oslo, Norway. With foreign journalists banned from the country, the illegal DVB was the only journalistic source of information left.

Danish director Østergaard edited the raw material into *Burma VJ*, a dramatic story of spirits lifted and hopes crushed. We see monks gathering, people defying curfews, soldiers firing on crowds. "Film them, film them all!" exclaims one of the protesters to the DVB

cameraman. In voice-over, the DVB journalist 'Joshua' (whose identity is kept secret) describes what happened.

In the beginning of the movie, we learn that some scenes have been re-enacted, including certain telephone conversations of DVB members, to strengthen the narrative of the movie. The real strength of *Burma VJ*, however, is in the original footage. The low quality of the images, which are often shaky and have low resolution, only emphasizes the risk and urgency with which they were taken. *Burma VJ*, which won last year's top prize at the International Documentary Film festival Amsterdam, is in many ways depressing, as we know the outcome of the events we are witnessing. At the same time, the documentary is an inspiring testament to the courage and determination of these underground journalists.

KD

Burma VJ - Reporting From a Closed Country (Anders Østergaard, Dnk, 2008). July 16: Puppet Theatre, Small Hall (12.00 & 20.00).

feature competition

Shouting to the mountains

There is a natural limit to how much you can sacrifice and that is also the natural limit for resistance: you can sacrifice your body, face violence by bringing it to its extreme conclusion, by giving up your life. In November 2000, political prisoners in Turkish prisons were carried to this extreme when they faced the new prison system that would force them to spend the rest of their time in isolated cells; the life that the government was trying to take away from them, they threw away by going into a hunger strike. In December 2000 the Turkish army reacted violently to the resistance by an operation that was ironically called "Back to Life". 30 prisoners died, hundreds were severely injured.

Autumn is the epilogue to this story; made eight years after the violent incident by the young Turkish director Özcan Alper.

One of the resisters, Yusuf, is released from the prison on health grounds. From the beginning on, his expected death is set as a time bomb that can explode any moment. He travels to his homeland, a small village in the Black Sea region where his old mother lives alone, still waiting for her son. Hemşin is a special landscape: it is very much untouched, rural and extremely beautiful, and the locals speak a very rare dialect that has its roots in the Armenian language. Founded on the heavy background of recent Turkish history, *Autumn* chooses a radically different style. It is carried along with the tempo of

the life in the mountains: silent and calm. The old mother is still thankful to God for giving her son back, and she even wants to find a girl for him. Old friend Mikail never left the village and is deprived of life in a different way; in his million regrets he is almost more at strike than the protagonist was. And then there's Eka, the beautiful Georgian prostitute, who is willing to tell the story from the other side: when the Soviet Union collapsed, she travelled to Turkey to sell her body in order to feed her child. Socialism was something she was born into, and then something that people discarded.

Yusuf watches them in silence. He keeps the fact of his bad health to himself, or shouts it to the snow on top of the mountains. He tries to come back to

life shortly, gets a passport, will he leave for love? Or even for a moment, will he regret a life sacrificed for a beautiful dream?

Alper answers the question indirectly: he manages to repair his baggage, and the haunting song he is playing serves as a melancholic soundtrack. When there is song, there is also hope. Dedicated to the beautiful children of the impatient times, who never stop chasing dreams, the modestly beautiful *Autumn* is surely a way to continue the song...

EK

Autumn (Özcan Alper, Tur/Deu, 2008). July 16: Moscow Cinema, Blue Hall (20.30); July 17: Moscow Cinema, Blue Hall (12.00).

Armenian-American producer Anahid Nazarian

'Working with Coppola has been a great adventure'

Armenian-American producer Anahid Nazarian is at the festival to present *Tetro*, the latest film by director Francis Ford Coppola, with whom she has been working for almost 30 years.

What has working with Coppola been like?

'It's been a great adventure. Something spectacular or new has happened every day during my career with him. He's really like no one else in the world. He has so many amazing ideas. Sometimes it's difficult, because he requires you to be thinking and creative and active all the time. But at the same time, it's very invigorating.'

What can you say about this latest production, *Tetro*?

'*Tetro* is the second film of what Coppola calls his "new career", after *Youth Without Youth*, which I presented at the Golden Apricot festival last year. It's a very personal story, inspired partly by relationships within his own family. Some of the ideas, events, dialogues, and characters are based on things that happened in his own life, growing up. We filmed it in Argentina, Buenos Aires. It's a story about two brothers and their

father and all the different conflicts of being in a very creative family. I think that, although people may not come from such a family, they can find universality in the themes of rivalry, creativeness, love, and hate.'

Was it a difficult film to produce?

'We did have certain specific challenges this time, as we were making it in a country where we didn't know anything about the local production context. But we went in, and we all learned Spanish, and it actually went quite well. We used an all-Argentine crew, except for our Romanian cinematographer and two English-speaking actors, the two brothers. So you see, it was quite a challenge.'

Your first productions were *Pomegranate* (2004), by Armenian-American director Kraig Kuzirian, and *Illusion* (2005), by Armenian-American Michael Goorjian—whose *The Shift* is shown at this year's festival. Were these Armenian connections a specific motivation for you?

'It was certainly the motivation to produce the first film, which has an Armenian theme. And I'm working on a new project now with an Armenian theme – but that's all I can say about it for now.'

Do you get the chance to see any Armenian films?

'Last year, as a jury member for the Armenian Panorama, I saw about 40 Armenian films. And of course I know the classics, especially the great documentaries by directors like Artavazd Peleshian. Other than Parajanov's, narrative features are not so well known abroad. It would be great to see more Armenian features being shown abroad. Especially in the US, as it is the biggest film market in the world.'

What do you expect of *Tetro*'s reception at the festival?

'I'm proud to bring *Tetro* here, because Armenia's only the fourth country where it has played so far, after France, the US, and Spain. I hope Armenian audiences will appreciate it and love it. They gave a great reception to *Youth Without Youth* last year, the best reception that film has gotten anywhere in the world. I'm sure they'll enjoy *Tetro* as well.'

KD

Tetro (Francis Coppola, USA/Ita/Spa/Arg, 2009). July 16: Moscow Cinema, Red Hall (22.00); July 19: Moscow Cinema, Red Hall (19.00).

